

Temel Bir Hak Olan Enerjiden Yararlanma Olanığı, Yoksul ve Düşük Gelirli Halk Kesimleri İçin Ortadan Kalkmaktadır

Doğal Gazın Zam Oranlarında Rekor

"Enerji fiyatlarının artmadığı" gibi gerçek dışı ifadeleri sıkça kullanan bu iktidar döneminde doğal gaz fiyatları yüzde 187 oranında artmıştır. 2008 yılı içinde yapılan zamlarla doğal gaz fiyatlarını yüzde 82,15 oranında artıran iktidar, 2009 içinde yaptığı indirimlerle zam oranını azaltmış ve 2011 Ekim ayına kadar zam yapmamıştı. Ancak iktidar bu tutumundan ilk geri adımı 2011 yılı Ekim ayı başında atmış ve yüzde 15 zam yapmış; 1 Nisan 2012 tarihinde yürürlüğe konulan ve konutlara yansımaları yüzde 20 oranında olan zam ile son altı ayda yapılan zamlar toplamda yüzde 38'e varmıştır. 2007 Aralık ayından bu yana yapılan zamların toplamı ise yüzde 52'yi aşmıştır.

Doğal Gaz ve Elektrik Fiyat Artışları

Doğal gaz 2002 Ocak–2012 Nisan % 187
Doğal gaz 2007 Aralık–2012 Nisan % 52
Doğal gaz 2011 Eylül–2012 Nisan % 38
Elektrik 2007 Aralık–2012 Nisan % 75–128

Doğal Gaz, Elektrik ve Bu İki Enerjiyi Kullanan Sektör Ürünlerine Yeni Zamlar Kapıda

Konutlarda doğal gaz metreküp fiyatı Ankara'da 97, İstanbul'da 98 kuruş düzeyine gelmiştir. Önümüzdeki aylarda yapılması beklenen yüzde 15–20 aralığında zam ile gaz fiyatı 1,20 TL/m³e ulaşabilecektir. Doğal gaz fiyatları, bazı illerde dağıtım şirketlerinin birim hizmet ve amortisman bedellerinde uygulayacakları artışlar nedeniyle de artacaktır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı önümüzdeki aylarda yapılması beklenen yüzde 20–30'luk doğal gaz zammının sinyallerini konuşmalarında vermektedir.

Elektrik fiyatlarına son yapılan yüzde 9,26 oranındaki zamlarla 2008 başından bu yana değişik elektrik tüketici grupları için fiyatlar yüzde 75–128 aralığında artmış, konutlarda artış yüzde 108,68 oranında olmuştur. Elektrik üretiminin yüzde 45'i doğal

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar, doğal gaz ve elektrik fiyat artışlarına yönelik olarak 17 Nisan 2012 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.

gaza dayalı olması nedeniyle 1 Nisan'da yapılan doğal gaz zamları elektrik fiyatlarına da yansımacaktır. Önümüzdeki aylarda elektrik fiyatlarına yüzde 10–15 düzeyinde yeni bir zam gelmesi söz konusudur. Elektrik ve doğal gaza yapılan zamlar, bu iki enerji girdisini kullanan tüm sektörlerde yeni fiyat artışlarına da neden olacak ve enflasyonu arttıracaktır.

Bir Ailenin Aylık Toplam Enerji Faturasası Asgari Ücretin Üçte Birine Yakın

Yükselen fiyatlar sabit ve düşük gelirli halk kesimlerinin yaşamını daha da güçleştirecektir. Son zamlar sonrasında ayda 250 kW elektrik tüketen bir ailenin elektrik faturası 82,5 TL, ferdi ısınmayla yıllık 1500 m³ doğal gaz tüketileceği kabulüyle aylık ortalama doğal gaz faturası da 121 TL olmuştur. Bu durumdaki bir ailenin aylık enerji faturası 203 TL olacaktır. Bu rakam asgari ücretin yüzde 29'udur. Önümüzdeki aylarda yapılacak yeni zamlarla enerji faturaları asgari ücretin üçte birine ulaşabilecektir.

Elektrik Üretimi Doğal Gaz ve İthal Kömüre Bağımlı Olduğu Sürece Fiyatlar Artacak

228.4 milyar kilovat saate (kWh) ulaşan 2011 elektrik üretimi içinde kaynaklar yönünden 102.1 milyar kWh ve yüzde 44.7'lik payla doğal gaz ilk sırada yer almaktadır. Kurulu güç açısından ise 2011 sonu itibarıyla doğal gaz santralleri 16 bin 820.5 megavat (MW) kapasiteyle hidrolik santrallerden sonra ikinci sırada gelmektedir.

Doğal Gaz Santralleri

Yatırımın Durumu	Kurulu Güç (MW)
Faal Durumda	16.820,50
Yatırım Aşamasında	13.283,80
Lisans Alma Aşamasında	36.582,23
TOPLAM	66.686,53

EPDK'dan lisans alıp yatırımları süren doğal gaz santrallerinin kurulu gücü 13.283,80 MW'dir. Başvuru, inceleme-değerlendirme ve uygun bulma

aşamasındaki santrallerin kurulu gücü ise 36.582,23 MW'dir. Bu santrallerin de lisans alması durumunda, lisans alıp yatırımı sürenlerle birlikte toplam 49.866,03 MW kapasiteyle bugünkü toplam kurulu gücün yüzde 95,5'i kadar ilave doğal gaz santrali kurulacaktır. Bu santrallerin gereksineceği ilave yıllık gaz ihtiyacı ise yaklaşık 70 milyar m³e ulaşmaktadır.

Elektrik üretiminde doğal gaz ve ithal kömüre bağımlılık azaltılmadığı ve yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarına ağırlık verilmediği müddetçe fiyatlar artmaya devam edecektir. 2011 yılında 54 milyar dolar olan enerji girdileri ithalatının 2012'de 65-70 milyar dolar aralığında gerçekleşmesi beklenmektedir. Lisans alma aşamasındaki doğal gaz santrallerinin devreye girmesiyle doğal gaz ithalatı katlanacak, enerji girdileri ithalatı 100 milyar doları geçecektir. Bu nedenle enerjide dışa bağımlılığı daha da arttıracak olan yeni doğal gaz santral projelerine lisans verilmemeli; lisans alan projelerden yükümlülüklerini yerine getirmeyenlerin lisansları iptal edilmelidir.

Son açıklanan teşvik paketinde yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının değerlendirilmesi ve enerji ekipmanlarının yurt içinde üretilmesi konusunda somut bir düzenleme olmaması da sorunların yoğunlaşarak süreceğini göstermektedir.

Düşük Gelirli Ailelere Enerji Yardımı Yapılmalıdır

Hızla yükselen enerji fiyatları nedeniyle düşük gelirli grupların temel ve çağdaş bir insan hakkı olan enerjiden yararlanma olanaklarının yok olduğu göz önüne alınarak, hane halkı geliri belirli bir düzeyin altında kalan ailelere ayda 250 KW, yılda 3000 KW elektrik ve yılda 1500 m³ doğal gaz kamu tarafından bedelsiz olarak sağlanmalıdır.

KDV, ÖTV ve Elektrik Tarifeleri Yeniden Düzenlenmelidir

Doğal gaz ve elektrikte KDV yüzde 18'den 1'e düşürülmeli, doğal gazdaki ÖTV kaldırılmalı, elektrik faturalarını arttıran tarife düzenlemeleri iptal edilmelidir.

Ali Ekber ÇAKAR

*TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı*

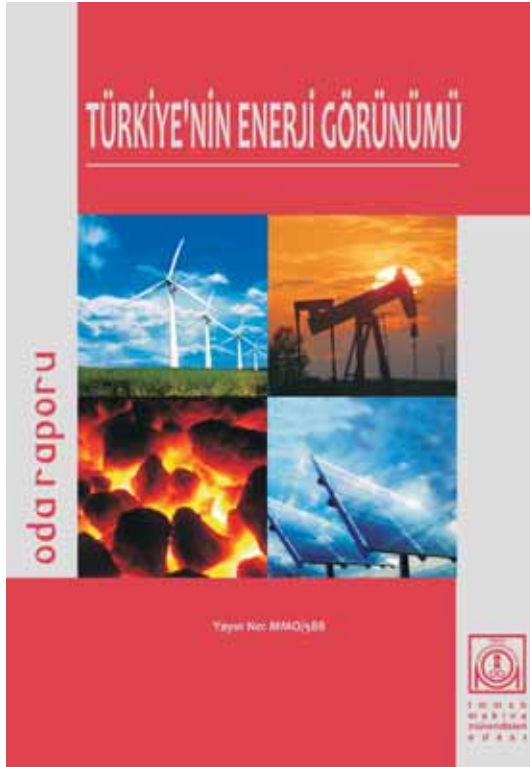
“TÜRKİYE’NİN ENERJİ GÖRÜNÜMÜ” İLE “DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE ENERJİ VERİMLİLİĞİ” ODA RAPORLARI GÜNCELLENDİ

Enerjinin üretim ve kullanımının toplumsal yarar doğrultusunda olması, ekonomik ve sosyal gelişmişliğin bir göstergesidir. Aynı zamanda enerji, temel insani gereksinimler arasında yer almaktadır. Gelişen teknoloji ve artan enerji açığı bütün ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de yeni enerji kaynakları üzerinde daha fazla düşünülmesini ve hızlı bir şekilde alternatiflerin üretilmesini gerekli hâle getirmiştir.

Ülkemizin tüketim toplumuna dönüşümü, nüfus artışı, şehirlere göç gibi olgular enerji talebimizi ve izlenen yanlış politikalarla birlikte ithalat bağımlılığımızı hızla artırmaktadır. Enerji sektörü dışa bağımlılığı, dünyadaki enerji fiyatlarını, ülkemiz ekonomisi ve halkımız üzerinde önemli bir baskı unsuru haline getirmiştir.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası; ülke kaynaklarının halkımızın ve ülkemizin çıkarları doğrultusunda kullanımı, enerji verimliliği konusunda meslektaşlarımızın bilgi düzeylerinin artırılması ve kamuoyunun bilinçlendirilmesi için kongre, sempozyum, seminer ve eğitimler düzenlemekte, kitap ve raporlar yayınlamaktadır.

Bu kapsamda, genişletilmiş 2.baskısı yapılan “Türkiye'nin Enerji Görünümü”

raporunda; ülkemiz enerji sektörünün durumu irdelenmekte, yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarında değerlendirmeyi bekleyen potansiyel vurgulanmaktadır. Raporda Türkiye'nin Enerji Görünümü güncel verilerle anlatılmakta, enerji sorununun kamusal ve ulusal çıkarlar doğrultusunda çözümü için, planlı ve programlı bir yaklaşımla hazırlanan kapsamlı önerilerde bulunmaktadır.

“Türkiye'nin Enerji Görünümü” raporunda yer alan verilere dayanılarak hazırlanan sunum, raporun yeni baskısının ardından güncellenerek Oda web sayfasından (www.mmo.org.tr) üyelerimiz ve ilgililerin kullanımına sunulmuştur.

Enerji sektörü, verimlilik açısından hem arz hem de talep cephesinde

iyileştirilmedikçe enerji tüketiminin ekonomimiz ve halkımız üzerindeki baskısının azaltılması mümkün değildir. Türkiye'nin bu durumdan çıkışı enerji verimliliğinin artırılması ve sadece nihai tüketimdeki en az %25 olan potansiyelin geri kazanılmasıyla olanaklı olacaktır.

Bu bakış açısıyla genişletilmiş 3.baskısı yapılan “Dünyada ve Türkiye'de Enerji Verimliliği” raporunda, enerji verimliliğinde dünyadaki durum ve ülkemizle karşılaştırılması, Türkiye'nin enerji verimliliği stratejisi, yasal çerçeve, finansmanı, Türkiye'de enerji verimliliğiyle ilgili sorunlar ve çözüm önerleri yer almaktadır.

Raporlara http://www.mmo.org.tr/yayinlar/oda_raporlari_listele.php bağlantısından erişilebilir.

